

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

«__» _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»

на тему: «Економічне обґрунтування проекту створення станції
технічного обслуговування електромобілів»

Виконавець:

Студент ФЕУП 47 група
Темна Владислава Руснанівна

Науковий керівник:

к.е.н, доцент
Клевцевич Наталія Анатоліївна

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ НА РИНКУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЕЛЕКТРОМОБІЛЕЙ	
1.1. Характеристика бізнес-ідеї започаткування власної справи на ринку технічного обслуговування електромобілів.....	6
1.2. Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері технічного обслуговування.....	12
1.3. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми бізнесу та системи оподаткування.....	19
РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	
2.1. Аналіз конкурентного середовища на ринку електромобілів та їх технічного обслуговування.....	27
2.2. Оцінка внутрішніх конкурентних переваг підприємства.....	34
2.3. Обґрунтування витрат на започаткування та функціонування підприємства.....	38
РОЗДІЛ 3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ СТАНЦІЇ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ	
3.1. Прогнозування прибутку від реалізації послуг.....	46
3.2. Оцінка економічної ефективності проекту відкриття станції технічного обслуговування.....	53
3.3. Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації.....	60
ВИСНОВКИ.....	67
Список використаних джерел.....	71
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми. Успішна діяльність бізнес-структур є одним з найбільш дієвих засобів вирішення таких першочергових соціально-економічних проблем, як: прискорення структурної перебудови економіки, забезпечення насиченості ринку товарами та послугами, створення конкурентного середовища, поповнення доходів місцевих бюджетів, створення додаткових робочих місць, вирішення питання зайнятості в кризових регіонах, які є потенціальними осередками високого рівня структурного безробіття, поліпшення загальних параметрів інвестиційного клімату, Паралельно з цим кожен окремий підприємець теж постійно знаходиться у пошуку нових ринкових сегментів та сфер діяльності.

В цьому сенсі досить перспективним об'єктом для реалізації бізнес-ідей виглядає сфера послуг. Наразі найбільшу частку у структурі сфери послуг в Україні займають послуги з ремонту, транспорт, послуги пов'язані з нерухомістю, фінансами та громадським харчуванням. Швидкими темпами також розвиваються туристичний сектор, побутові послуги, будівельні послуги та сектор культурно - розважальних послуг [43; с.16].

Що ж стосується найближчих перспектив, певні зміни очікуються в сегменті технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів. Адже споживачам вже потрібен не автомобіль, а розширений продукт, що включає можливість купити автомобіль в кредит або узяти в лізинг, одержати його готовим до експлуатації, мати для нього сервіс і запасні частини, гарантію у разі виходу його з ладу з вини заводу, мати нагоду позбавитися його і купити новий [26; с.22].

В Україні автосервіс інтенсивно розвивається, попит на його послуги постійно зростає. За динамікою він випереджає Західну Європу, хоча за насиченістю ринку, структурою та якістю послуг істотно поступається. Це

пов'язане з постійним збільшенням загальної кількості автомобілів в Україні та паралельним збільшенням їхнього середнього віку.

Найважливішими напрямками вдосконалення вітчизняного автосервісу є застосування прогресивних технологічних процесів, вдосконалення організації й управління виробничою діяльністю, застосування нових, більш досконалих проектів технологічно та в будівельній частині, реконструкція діючих СТО з урахуванням фактичної потреби за видами робіт, а також можливості їхнього подальшого розвитку [26, с.52].

В контексті наукових досліджень послуг з ремонту та технічного обслуговування автомобілів, ми можемо виділити три основні напрями. По-перше, це технічні дослідження Г.А.Воропаєва, Б.І.Харифа, В.Леонтовича, С.М. Гривенко та інших, присвячені розробці технічних параметрів для проектування та поточної діяльності СТО. По-друге, дослідження, де технічне обслуговування автомобілів розглядається виключно як складова загального напрямку «Ремонтно-будівельні послуги». Тут доцільно згадати таких вчених як А.Б. Михайлов, Ю.О. Коваленко, Ю.Ф. Волков. І, по-третє має місце вивчення сфери послуг з ремонту та технічного обслуговування, як об'єкту бізнес-планування та проектного аналізу.

Мета випускної роботи - теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері послуг з ремонту автомобілів.

Завданнями випускної роботи є:

- сформулювати бізнес-ідею в сфері послуг ремонту;
- охарактеризувати організаційно-правову форму та систему оподаткування майбутнього бізнесу;
- проаналізувати ринок ринку електромобілів та їх технічного обслуговування;
- визначити внутрішні конкурентні переваги Центру з обслуговування електромобілів;
- обґрунтувати інвестиційний та операційний план проекту;

- спрогнозувати доходи та прибуток від реалізації послуг;
- розрахувати показники ефективності проекту;
- проаналізувати можливі ризики та визначити шляхи їхньої мінімізації.

Предмет дослідження – бізнес-проекування започаткування власної справи у сфері сервісних послуг.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення центру з обслуговування електромобілів в м. Одеса.

Методи дослідження. Як методи дослідження були використані загальні методи наукового дослідження, порівняльний аналіз – у процесі дослідження авторинку, графічні методи – для наочного відображення показників, маркетингові: SWOT-аналіз, матричний, спостереження, опитування. При розрахунках за проектом створення центру з обслуговування електромобілів використовувався програмний продукт «Проджект Експерт».

Інформаційна база дослідження. У якості інформаційної бази дослідження застосовувались наукові статті вітчизняних та закордонних авторів, матеріали кон'юнктурних досліджень аналітичних компаній, офіційні статистичні матеріали, законодавчі та нормативні документи та Інтернет-джерела.

ВИСНОВКИ

Розглянувши теоретичні питання створення власної справи, особливості бізнесу в галузі технічного обслуговування електромобілів, ситуацію на даному сегменті ринку, в роботі сформульовані наступні висновки:

1. Під технічним обслуговуванням розуміється комплекс заходів щодо контролю та підтримання справного стану, який полягає, як правило, в огляді, догляді та періодичному ремонті. Наразі серед можливих напрямів сервісного обслуговування автомобілів найбільш перспективним виглядає сегмент електромобілів.
2. Найважливішими напрямками вдосконалення обслуговування і ремонту легкових автомобілів є: застосування прогресивних технологічних процесів; вдосконалення організації і управління виробничою діяльністю; підвищення ефективності використання основних виробничих фондів; застосування нових, досконаліших в технологічній і будівельній частині проектів і реконструкція діючих СТО з урахуванням фактичної потреби, а також можливості їх подальшого поетапного розвитку; підвищення якості послуг тощо.
3. Для організації і подальшого надання послуг в сегменті ремонту та обслуговування електромобілів планується створити юридичну особу, а саме, ТОВ «ElService» та обрати спрощену систему оподаткування (3 група) зі сплатою податку 5% від доходу.
4. Як показав аналіз ринку електромобілів, він у світі набирає стрімких обертів у всьому світі у т.ч. в Україні. Основними причинами цього є простота конструкції, значно менші експлуатаційні витрати, відсутність забруднення навколишнього середовища та інші. Це створює певні перспективи роботи на даному сегменті ринку.

5. Проведений аналіз конкурентного середовища показав, що сьогодні в м. Одеса відсутні спеціалізовані станції з комплексного технічного обслуговування електромобілів, а зручне розташування дозволяє сподіватися на високий рівень завантаження виробничих потужностей майбутньої станції технічного обслуговування.
6. Аналізуючи можливі варіанти оренди обрано будівлю, де вже працювало СТО. Вона знаходиться в Київському районі на проспекті Небесної Сотні 52Б на фасаді біля дороги на Совіньон. Поруч знаходяться житлові комплекси від компанії «Кадорр» та «Маршал», торгівельні центри «Метро» та «Епіцентр», оптовий продовольчий ринок тощо. При виборі місця розташування сервісного центру були враховані наступні фактори: щільність конкуренції; наявність закладів з продажу супутніх товарів та послуг (магазини автозапчастин, автосалони тощо); інтенсивність і характер автомобільних потоків; рівень соціально-економічного розвитку району міста; наявність місця паркування для автомобілів.
7. За розрахунками, загальна сума початкових витрат складає 831 тис. грн. Із загальної суми початкових витрат 51,5% припадає на устаткування, 19,9% на інвестиції у підготовку приміщення. Із джерел фінансування на долю власних коштів припадає 27,9% і 72,1% на позикові кошти.
8. За нашими розрахунками валові доходи підприємства у середньо місячному вимірі складуть 486,6 тис. грн. вже у першому році реалізації проекту. При цьому доля прямих витрат у середньому складе 21% від обсягу продажу.
9. Загальна сума умовно-постійних витрат складає 229,6 тис. грн. у т.ч. 133,6 тис. грн. витрати на оплату праці із урахування ЄСВ.
10. Розрахунки свідчать, що включно до травня місяця 2020 року баланс кеш-фло буде від'ємним, тобто підприємству на даний період

- необхідні позикові кошти. Термін позики визначається тим періодом, коли позитивний результат балансу кеш-фло досягне значення потреби у позикових коштах. Потреба у позики складає 1230 тис. грн. терміном 13 місяців.
11. Включно з 1-м кварталом 2020 року діяльність підприємства буде збитковою. Найбільша їх сума складе 700 тис. грн. Але вже починаючи з 2-го кварталу 2020 року почнеться період прибутковості. Після погашення позики, середньо квартальна сума прибутку буде складати 1749 тис. грн.
 12. Аналізі питомих показників ефективності всі вони відповідають нормативним значенням. Так коефіцієнт поточної ліквідності в 2021 році досягає нормативного значення (2,5), а на кінець періоду, що розраховується, значно перевищує його - 9,3. Рентабельність операційного прибутку складе 56,4%, що відповідає високим стандартам у сфері промислових послуг. Підприємство на протязі всього періоду нарощує свій чистий обіговий капітал, який на кінець періоду складе 4976 тис. грн. Це означає можливість забезпечення обігу послуг власними коштами, а також можливість фінансувати розвиток підприємства за рахунок власних коштів.
 13. Дисконтований термін окупності складає 14 місяців, чистий наведений доход на кінець періоду досягне 13686 тис. грн., індекс прибутковості – 10,28, а внутрішня норма прибутковості – 378,1%. Тобто всі вони знаходяться на досить високому рівні.
 14. З розрахунку показників беззбитковості видно, що для прибуткової роботи необхідно здійснювати зарядок у розмірі 1571 од. у середньомісячному вимірі. В розрахунках фінансових показників плановий обсяг продажу був оцінений на рівні 4800 зарядок, тобто зона безпеки складає 3229 зарядок, або 205,5%. Це означає високу надійність проекту. Декілька меншою є коефіцієнт безпеки щодо

технічного обслуговування (89,3%), але з урахуванням того, що у проектному аналізі вважається допустимим цей показник у розмірі 30%, він також знаходиться на високому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янов В.С. Фірмовий автосервіс в Україні / В.С. Авер'янов, В.І. Обрізан // Вісник Національного технічного університету «ХПІ»: зб. наук. пр. Тематичний випуск: Автомобіле- та тракторобудування. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2015. – № 8 (1117). – С. 96-101.
2. Автомобілі з електричним серцем [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.unian.ua/longrids/electric-cars/>
3. Аналіз ринку послуг автосервісів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.marketing.vc/>
4. Балджи М.Д. Управління економічними ризиками в інноваційній діяльності підприємств / М.Д. Балджи // Науковий вісник ОНЕУ: зб. наук. пр. – Одеса, 2013. – Вип. 18 (197). – С.5-14.
5. Бойко А.О. Проект відкриття автосервісу «Авто-Плюс» [Електронний ресурс] / А.О. Бойко, Н.В. Бугай // Соціум. Наука. Культура. – 28-30.01.2014. – Режим доступу: <http://int-konf.org/konf012014/702-boyko-a-o-bugay-n-v-proekt-vdkrittuyaavtoservsu-avto-plyus.html> [2015-11-06].
6. Васильківський Д.М. Стратегічне управління підприємством в умовах ринкових відносин// Вісник Технологічного університету Поділля. Соціально-гуманітарні науки.- 2017.- №6.- С.81-83.
7. Вачевський М.В. Маркетинг у сферах послуг / Вачевський М.В., Скотний В.Г. – К.: ЦНЛ, 2014.- 232с.
8. Винкельманн П. Маркетинг и сбыт: основы ориентированного на рынок управления компанией / П. Винкельманн. – М. : Издательский дом Гребенникова, 2016. – 469 с.
9. Гайванович Н.В. Комплекс маркетингу у сфері послуг: процес та забезпечення / Н.В. Гайванович // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Логістика. — 2009. — N 649. — С. 145-153.

- 10.Гірін В.С. Сучасний стан електромобільного транспорту та його перспективи в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://iomining.in.ua/wp-content/uploads/GV/102/6.pdf>
- 11.Горбаченко С.А. Аналіз підприємницьких проєктів: навчальний посібник / Горбаченко С.А., Карпов В.А.- О: ОНЕУ ротапринт, 2013.- 241с.
- 12.Данилишин Б. М. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства / Данилишин Б. М., Куценко В. І., Остафійчук Я. В.- Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України. — К. : ЗАТ "Нічлава", 2015. — 328с.
- 13.Доброва Н.В. Проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємства / Н. В. Доброва // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матер. четвертої міжнарод. конф. 2015 р. - Одеса: Атлант, 2015. - С.29-30.
- 14.Добровидова М. А. Эффективные технологии повышения лояльности потребителей / М. А. Добровидова // Маркетинг и маркетинговые исследования. — 2013. — № 3. — С. 48–53.
- 15.Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні» від 22.09.2011 р. № 2063-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
- 16.Закон України Про інвестиційну діяльність /Відомості Верховної Ради України. – Офіц. Вид.- К.: Парлам. вид-во, 2001. - 64с.
- 17.Карпов В.А. Аналіз ринкової кон'юнктури: навчальний посібник/ Горбаченко С.А., Кучеренко В.Р., Андрейченко А.В., Карпов В.А., Грінченко Р.В. - О: ОНЕУ, 2014.- 345 с.
- 18.Косянчук Т.Ф. Управління конкурентоспроможністю підприємств на основі стратегічного менеджменту/ Т.Ф.Косянчук, І.В.Сокирник, С.А.Редванська// Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки.- 2012.- №2, Ч.1.- С. 175-177.

19. Куценко В. І. Менеджмент сфери послуг: Монографія / Куценко В. І., Трілленберг Г. І. – Київ, 2017. – 459 с.
20. Лагутін В. Д. Внутрішній ринок споживчих товарів: теорія розвитку і регулювання : монографія / В. Д. Лагутін. – К. : КНТЕУ, 2016. – 327 с.
21. Мазур І. Управление проектами: учебное пособие / Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. - М.: Омега-Л, 2014.— 664с.
22. Маркітан О.С. Управління проектами в підприємницьких структурах: навчальний посібник / Кучеренко В.Р., Маркітан О.С., Горбаченко С.А., Левинський С.В.- О: Астропринт, 2013.- 268с.
23. Марков О.Д. Станции технического обслуживания автомобилей / О.Д. Марков. – К.: Кондор, 2008. – 536 с.
24. Маркова В. Д. Маркетинг услуг / В.Д. Маркова. – М.: Финансы и статистика, 2016. – 128 с.
25. Мастепан М.А. Аналіз залежності рівня попиту послуг автосервісу від платоспроможності споживачів / М.А.Мастепан, Д.М.Мінаков, Т.В.Волобуєва, О.С.Каверін // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. – 2012. – № 3/2(57). – С.25-27
26. Миротин Л.Б. Управление автосервисом / Л.Б.Миротин, А.А.Ряховский, М.Ю.Останенко и др. – М.: Экзамен, 2004. – 320 с.
27. Мних М.В. Планування діяльності підприємства в сучасних економічних умовах: Навч. посіб. для студ. вузів / М.В. Мних; Акад. муніцип. упр. — К.: Знання України, 2014. — 91 с.
28. Молодик М. В. Організаційні форми технічного сервісу та прогноз їх розвитку в ринкових умовах господарювання в агропромисловому комплексі України: рекомендації / М. В. Молодик, А. М. Моргун, Л. І. Шаповал та ін. – Київ: ННЦ ІМЕСГ, ХДТУСГ, 2005. – 172 с.
29. Нематеріальна сфера економіки: умови для налагодження плідного середовища розвитку підприємств: Моногр. / О.О. Папаїка, Н.М.

- Поспелова; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. — Донецьк, 2009. — 263 с.
- 30.Офіційний веб – сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 31.Парій І. В. Стратегічне управління організацією в умовах швидких змін середовища / І. В. Парій // Проблеми економіки та управління : зб. наук. праць НУ «Львівська політехніка». – 2011. – С. 244 – 250.
- 32.Пасека С. Р. Управління персоналом та інноваційна стратегія підприємства / С. Р. Пасека // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Екон. науки . - 2009. - Вип. 153. - С. 109-116.
- 33.Пащук О. В. Маркетинг послуг: стратегічний підхід: Навчальний посібник / О.В. Пащук. – К.: ВД „Професіонал”, 2005. – 560 с.
- 34.Погорелов М.Г. Формування процесу прогнозування попиту на автосервісні послуги / М.Г.Погорелов, С.М.Мастепан, О.І.Субочев, В.О.Субочева, М.М.Гуляєв // Вісник СевНТУ: збірник наукових праць. Серія: Машиноприладобудування та транспорт. – 2012. – Вип. 135. – С.240-243
- 35.Полтавець Т. Ринок електромобілів в Україні: становлення та перспективи [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3013:rinok-elektromobiliv-v-ukrajini-stanovlennya-ta-perspektivi&catid=8&Itemid=350
- 36.Портер М. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов/ Майкл Е. Портер; Пер. с англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2015. — 454 с.
- 37.Рибалко Н.В. Маркетинговий аналіз ринку автосервісних послуг / Н.В.Рибалко // Вісник Донецького університету економіки та права. – 2013. – №2. – С.180-183

- 38.Січко О. Є. Розробка модифікованої методики визначення параметрів потоку вимог на послуги з ТО та ремонту автомобілів / О. Є. Січко, Д. М. Мінаков // Вісник СевНТУ: збірник наукових праць. Серія: Машиноприладобудування та транспорт. – 2012. – Вип. 135. – С. 214–217.
- 39.Смерічевська С.В. Логістична підтримка діяльності автосервісних підприємств / С.В.Смерічевська, М.В.Жаболенко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2010. – Вип.3(33). – С.215-218.
- 40.Слободян Н.Г. Фінансово-інвестиційний аналіз: Курс лекцій для студ. ден. та заоч. форм навч. / Н.Г. Слободян ; Нац. ун-т харч. технологій. — К., 2014. — 124 с.
- 41.Судомир С. М. Методологія стратегій розвитку і управління результативністю підприємств / С. М. Судомир // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 4. - С. 222-227.
- 42.Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання / А.В. Череп. — Х.: ВД «Інжек», 2016.- 135с
- 43.Черниш О.І. Ринок послуг: механізми державного регулювання в трансформаційній економіці / В.В. Дорофієнко (заг.ред.). — Донецьк : ТОВ "РВК"ПРОМО", 2013. — 410с.
- 44.Шевченко В. В. Удосконалення інвестиційної діяльності підприємств / В. В. Шевченко, А. І. Ковальов // Науковий вісник. – № 21 (200). – 2013. – С. 92–99.
- 45.Шканова О. В. Маркетинг послуг: Навч. Посібник / О.В. Шканова. – К.: Кондор, 2013. – 304 с.
- 46.Юськів Б.М. Особливості реалізації логістичної концепції функціонування автосервісного підприємства / Б.М.Юськів,

В.М.Юськів // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика. – 2014. – №811. – С.432-437

ДОДАТКИ